

Томас Харис - „Червения дракон“

Уил Греъм покани Крофорд да седне на масата за пикник между къщата и океана и му предложи чай с лед. Джак Крофорд се загледа в приятната стара къща, чиито дървени части, посребрени от солта, блестяха под лъчите на слънцето.

– Трябваше да те хвана в Маратън на излизане от работа – рече той. – Тук едва ли ще имаш желание да говорим.

– Желание няма да имам никъде, Джак. Но ти явно си на обратното мнение, затова почвай. Само не вади снимки! Нека си стоят в куфарчето ти, ако си донесъл. Моли и Уили всеки момент ще се върнат.

– Запознат ли си със случая?

– Само каквото писаха в „Маями Хералд“ и „Таймс“ – отвърна Греъм. – Две семейства избити в домовете си при сходни обстоятелства. С един месец разлика във времето. Бърмингам и Атланта.

– Не сходни, а идентични.

– Колко самопризнания получи?

– Осемдесет и шест до днес следобед – отвърна Крофорд. – Глупости, естествено. Никой от тях не знаеше подробностите... Онзи е изпочупил огледалата и е използвал парчетата. На никой от „доброволците“ този факт не е известен.

– Какво още си скрил от вестниците?

– Той е рус, десняк, много силен, носи обувки четирийсет и трети номер. Може да връзва моряшки възли. Всички отпечатъци са от ръкавици с гладка повърхност.

– Това го има във вестниците.

– Не го бива с ключалките – продължи Крофорд. – Последния път е проникнал в къщата с помощта на елмаз и вакуумна гума... А, и още нещо – кръвната му група е АБ позитивна.

– Да не се е наранил?

– Не. Установихме я по спермата и слюнката. Той е от тези, дето изпускат секрети... – Крофорд се загледа в спокойното море. – Искам нещо да те питам... Чел си вестниците, телевизията излъчи куп подробности за второто убийство. Не ти ли се прииска да ми позвъниш?

– Не.

– Защо?

– За касапницата в Бърмингам липсваха подробности. Би могла да бъде предизвикана от какво ли не – отмъщение, роднинска свата...

– Но след втория случай несъмнено си разбрал с кого имаме работа.

– Да, с психопат. А не ти се обадох, защото не исках. Знам, че работиш с най-добрите специалисти, разполагаш с отлична лаборатория. Помагат ти Хаймлих от Харвард и Блум от Чикагския университет.

– Имам и теб тук, заровен в скапаните мотори на стари корита!

– Не съм сигурен, че ще ти бъда от полза, Джак. Вече не съм на тази вълна...

– Нима? Не друг, а ти залови двама масови убийци. И това бяха последните ни разкрити случаи.

– Но как? Не съм свършил нищо повече от това, което вършехте и вие.

– Не е точно така, Уил. Успяхме благодарение на твои умозаклучения.

– Стига с тия глупости за моя начин на мислене.

– Ти направи някои, на пръв поглед необясними, но удивително удачни ходове.

– Разполагах със съответните улики.

– Е, да. Само че ги получи, след като намери верните отговори, а не преди, в началото изобщо нямаше за какво да се заловим.

– Разполагаш с всички необходими хора, Джак. Моето присъствие нищо няма да промени. Тук съм именно защото искам да избягам от всичко това.

– Знам. Доста пострада тогава, но сега ми се виждаш съвсем наред.

– Да. Не ти отказвам, защото бях ранен. И ти неведнъж си изпати.

– Вярно е – въздъхна Крофорд. – Но не по същия начин.

– Просто реших, че ми стига. Не мога да ти обясня.

– Бог ми е свидетел, бих те разбрал, ако кажеш, че вече не понасяш гледката...

– Не е това. Наистина не е лесно да ги гледаш... но човек знае, че са мъртви, и все някак си върши работата. По-страшно е в болницата, с всичките досадни подробности. Ако човек иска да мисли, той трябва да се отърсва от подобни неща. Не съм убеден, че вече съм в състояние да го правя. Гледките ще понеса, но мисловният ми процес положително ще засече.

– Всички те са мъртви, Уил – промълви тихо Крофорд, опитвайки се да придаде мекота на гласа си. Миг по-късно осъзна, че Греъм неволно имитира ритъма на собствения му словоред. Беше го правил и преди, но не с него. В оживен разговор Греъм възприемаше говорния маниер на събеседниците си и Крофорд беше решил, че го прави нарочно, просто за да поддържа темпото. По-късно разбра, че го върши неволно и прави немалко усилия да го преодолее. Бръкна с два пръста в джоба на сакото си и плъзна снимките по гладката повърхност на масата. – Всички са мъртви – повтори.

Греъм му отправи продължителен поглед през масата и едва тогава посегна към снимките.

Бяха правени с моментална камера. Жена и три деца, следвани по петите от патица, понесли кошници с провизии за пикник към брега на някакво езеро. Семейството, наредено зад празнична торта.

Остави ги обратно след половин минута и погледна към плажа. Момчето беше клекнало и изследваше нещо в пясъка. Жената стоеше с лице към него, поставила една ръка на хълбока, а уморените вълни се плискаха около глезените ѝ. Миг по-късно се наведе и отметна влажната коса от раменете си.

Забравил за госта, Греъм продължи да гледа Моли и момчето. Гледа ги толкова дълго, колкото и снимките.

Трийсет секунди.

Крофорд полагаше сериозни усилия да не издаде обзелото го победоносно чувство. Правеше го със същото старание, с което подбра и мястото за този разговор. Беше сигурен, че Греъм ще отстъпи, просто му трябваше време.

Три забележително грозни псета се изкатериха по брега и доволно се изтегнаха край масата.

– Господи! – стреснато ги изглежда Крофорд.

– Нищо им няма, истински са – успокой го Греъм. – Тук постоянно изхвърлят новородените. Хубавите ги раздавам, а останалите неусетно порастват...

– Тези ми се виждат доста охранени.

– Моли постоянно ги тъпче.

– Прекрасно си живееш тук, Уил. С Моли и момчето... На колко години стана то?

– Единайсет.

– Хубаво дете. Ще стане по-високо от теб.

– Прилича на баща си – кимна Греъм, после добави: – С това място наистина извадих късмет.

– Флорида, господи! Колко ми се искаше да дойда тук заедно с Филип! Да си намеря тихо местенце, да се пенсионирам и да престана да живея като рак отшелник. За съжаление, всичките ѝ приятели са в Арлингтън...

– Така и не успях да ѝ благодаря за книгите, които ми носеше в болницата. Направи го вместо мен, моля те...

– Добре.

Две шарени птичета кацнаха на масата и заподскачаха по гладката повърхност. Крофорд не отмести поглед от тях, докато не отлетяха. После рече:

– Този мръсник май се влияе от лунните цикли, Уил. Семейство Джейкъбс от Бърмингам е избито на двайсет и осми юни, в събота, при пълнолуние, а Лийдс в Атланта е убито онази вечер, на двайсет и шести юли, само ден преди края на лунния месец... От това следва, че от следващия му удар ни делят около три седмици, ако имаме късмет, разбира се... Сигурен съм, че не искаш да си кротуваш тук, във Флорида, и да прочетеш за поредното убийство в „Маями Хералд“... Дявол да го вземе, Уил, не съм папата, за да ти казвам какво трябва да правиш и какво не! Все пак ще те попитам: вярваш ли на преценките ми?

– Да.

– Прекрасно! Преценката ми е, че включиш ли се и ти, шансовете ни да го спипаме рязко нарастват! Хайде, Уил, скачай на седлото! Иди в Атланта и Бърмингам да хвърлиш по едно око, а после ела във Вашингтон. Ще даваш съвети, и толкоз!

Греъм не каза нищо. Крофорд изчака пет последователни вълни да разбият в брега белите си гребени, после стана и наметна сакото си.

– Ще поговорим пак следобед – рече. – Остани да хапнеш с нас.

– Не – поклати глава Крофорд. – Ще се върна пак. Чакам няколко съобщения в хотела, а и искам да се обадя по телефона. Предай благодарностите ми на Моли.

Наетата му кола вдигна облаче прах, което бавно се разстла по крайпътните храсти.

Греъм се върна при масата с неприятното усещане, че това, което вижда, ще е последният му спомен от залива Шугарлоуф – топящ се в чашите лед, потрепващи от ветреца книжни салфетки върху червеникавия плот на масата, силуетите на Моли и Уили, очертани релефно на фона на спокойното море.

В Шугарлоуф слънцето залязваше. Лъчите му, вече почервенели, но все още горещи, огряваха накачалите по брега гларуси.

Уил Греъм и Моли Фостър Греъм седяха върху гладък дънер, изхвърлен от прибоя. Лицата им бяха оранжеви от залеза, а сенките зад гърба им придобиваха виолетови отенъци. Тя взе ръката му в своята.

– Преди да дойде тук, Крофорд се отби при мен в магазина – рече. – Пита ме за пътя към къщата, а аз направих безуспешен опит да ти позвъня. Понякога все пак вдигай слушалката. Видяхме, че колата му е тук, и отидохме на плажа.

– Какво друго те пита?

– Пита как си.

– Какво му каза?

– Че си добре и е желателно да те остави на мира. Какво иска пак?

– Да погледна едни улики. Виждала си дипломата ми, Моли. В нея пише, че съм експерт по съдебна медицина.

– Видях също, че с дипломата си запушил една дупка в стената – отвърна тя и възседна дървото като кон, за да се обърне с лице към него. – Ако ти липсва предишният живот, просто трябва да ми кажеш. Никога досега не си бил толкова спокоен и отпуснат. Харесва ми да те виждам такъв.

– Добре си живеем, нали?

Мрачният ѝ поглед му даде да разбере, че би могъл да каже и нещо по-уместно. Не му остана време да се поправи, тъй като тя продължи:

– Съвместната работа с Крофорд ти се отрази зле. Не мога да разбера защо не ни остави на спокойствие! Нали за него работят куп специалисти и цялото шибано правителство!

– Не ти ли е разказвал? Работихме заедно и двата пъти, когато напуснах преподавателската дейност в академията на ФБР, за да се върна към оперативното разследване. Не беше се сблъсквал с нещо подобно, макар да е ченге от сума години. Сега отново се появява такъв случай. Психопати като този се срещат изключително рядко, а той знае, че аз имам... известен опит.

– Как да нямаш – кимна Моли и хвърли красноречив поглед към яркия белег под разкопчаната му риза.

Широк цял пръст и грозно подут, той пресичаше корема му и опираше в долния край на гръдния кош. Кожата около него отказваше да почернее от лъчите на слънцето.

Беше дело на доктор Ханибал Лектър, използвал нож за разкрояване на линолеум. Случи се почти година преди Греъм да се запознае с Моли, и за малко да го изпрати на она свят. Доктор Лектър, наречен от булевардните вестници Ханибал Канибала, беше вторият заловен от Греъм психопат.

След като напусна болницата, Греъм подаде оставка от ФБР, изсели се от Вашингтон и си намери работа като монтьор на дизелови двигатели за лодки в град Маратън, щата Флорида. С моторите се оправяше още от малък. Преди да открие Моли и чудесната ѝ стара къща в залива Шугарлоуф, живееше в една каравана на пристанището.

Възседна като нея изхвърления от вълните дънер и улови ръцете ѝ. Краката ѝ се пъгнаха под неговите.

– Слушай, Моли. Никой не може да разубеди Крофорд, че имам нюх към подобни чудовища.

– А ти вярваш ли го?

Очите на Греъм проследиха трите пеликана, литнали в индийска нишка над приливните вълни.

– Моли, интелигентният психопат може да бъде заловен изключително трудно, особено ако е и садист. По няколко причини, най-важната от които е, че липсват логични мотиви за престъпленията му. В повечето случаи не може да се разчита и на помощта на полицейските информатори. Обикновено арестите се предхождат от ослушване и изчакване, а не от задъхано тичане по горещи следи.

При психопатите никой нищо не знае, често дори самият извършител. По тази причина човек трябва да се съсредоточи върху уликите и да използва главата си. Да се опита да пресъздаде начина на мислене на такъв тип, да открие характерните му особености.

– А след това да го проследи и да го залови – довърши мисълта му Моли. – Страхувам се, че тръгнеш ли да преследваш този маниак, той ще те подреди не по-зле от онзи, последния... Това ме плаши.

– Нито ще ме види, нито ще чуе името ми, Моли. Ще го арестува полицията, стига да го открие. Крофорд иска от мен допълнителна гледна точка и нищо повече.

Тя гледаше как червените лъчи на залязващото слънце проблясват по морския безкрай. Високо в небето се носеха перести облаци. Греъм обичаше начина, по който тя извърща глава и безхитростно излага на показ далеч не съвършения си профил. Наблюдавайки как кожата на шията ѝ меко пулсира, той изведнъж усети соления ѝ вкус върху устните си. Преглътна и тихо попита:

– Какво да правя, по дяволите?

– Каквото вече си решил. Останеш ли тук, а убийствата продължат, всичко ще ти опротивее – и „Хай Нун“, и останалите таратайки... Разсъждаваш ли така, въпросите са излишни.

– Но ако все пак поискам мнението ти?

– Ще кажа, че трябва да останеш тук, при мен. При мен, при мен! И при Уили, разбира се... Без колебание бих го използвала като аргумент, стига да има смисъл. Но от мен се очаква да проявя твърдост и да размахам кърпичка за сбогом. Случи ли се нещо, ще ми

остане утехата, че си изпълнил своя дълг. За известно време това ще ми върши работа, а после мога да се прибера у дома и да си хапя ноктите на воля...

– Ще действам задкулисно.

– Никога не си го правил. Егоистично ли разсъждавам?

– Това е без значение.

– Точно така. Тук е приятно и спокойно. Предполагам, че го усещаш ясно, особено на фона на всичко, което си преживял. Мисля, че можеш да го оцениш. – Той мълчаливо кимна, а тя добави: – Не искам да изгубя всичко.

– Няма да го изгубим.

Мракът се спусна неочаквано. На югоизток, съвсем ниско над хоризонта, изгря Юпитер. Станаха и бавно тръгнаха към къщата. Зад гърба им изплува разкошната луна. Навътре в морето, оттатък вълнолома, рибки примамки скачаха над вълните с надеждата да отгърват живота си.